

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/182/2018
Identifikačné číslo spisu: 7112217921
Dátum vydania rozhodnutia: 29.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7112217921.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V., bývajúceho v T., zastúpeného Mgr. Bc. Marekom Figurom, advokátom so sídlom v Košiciach, Žriedlová 3, proti žalovanej NESS KE, s.r.o. , so sídlom v Košiciach, Moldavská cesta 10/B, IČO: 48 325 830, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Vojčík & Partners, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Rázusova 28, IČO: 36 866 563, o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 15 Cpr 2/2012, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. decembra 2017 sp. zn. 5 CoPr 5/2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. decembra 2016 č. k. 15 Cpr 2/2012-539 pripustil zmenu žaloby navrhnutú žalobcom v podaní z 29. novembra 2016, a určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 14. mája 2012 dané pôvodným zamestnávateľom NESS KDC, s.r.o., predtým so sídlom Puškinova 3, 040 01 Košice (naposledy so sídlom Moldavská cesta 10/B, Košice), naposledy zapísaný v obchodnom registri Okresného súdu Košice I, odd. Sro, vložka č. 23318/V žalobcovi je neplatné. Žalobu o náhradu mzdy s príslušenstvom vylúčil na samostatné konanie. Konštatoval, že návrhom z 29. novembra 2016 žalobca požiadal o pripustenie zmeny návrhu na začatie konania, ktorú pripustil s poukazom na § 140 ods. 1 CSP. Pri skúmaní intenzity porušenia pracovnej disciplíny prihliadol na osobu zamestnanca, ním zastávanú funkciu, jeho doterajší postoj pri plnení pracovných úloh, čas a situáciu, za ktorej došlo k porušeniu pracovnej disciplíny, mieru zavinenia zamestnanca, spôsob a intenzitu porušenia konkrétnych povinností zamestnancom, dôsledky porušenia pracovnej disciplíny pre zamestnávateľa, a to, či svojím konaním spôsobil zamestnávateľovi škodu. Uzavrel, že z dokazovania vyplynulo, že žalobca bol u žalovanej v pracovnom pomere na základe pracovnej zmluvy z 1. novembra 2007 na dohodnutý druh práce senior software tester, s miestom výkonu práce v Košiciach. Žalovaná listom zo 14. mája 2012 podľa § 68 ods. 1 písm. b/ZP okamžite skončila so žalobcom pracovný pomer, pričom súd prvej inštancie dospel k záveru, že okamžité

skončenie pracovného pomeru vzhľadom na závery dokazovania bolo v rozpore s ustanoveniami Zákonníka práce, ktorý stanovuje jasné a jednoznačné podmienky ako výnimočný spôsob skončenia pracovného pomeru so zamestnancom. Žalobcovi bola ponúknutá dohoda o skončení pracovného pomeru, ale keďže ju odmietol, bolo mu doručené okamžité skončenie pracovného pomeru. Nadbytočnosť nemôže byť dôvodom pre okamžité skončenie pracovného pomeru (§ 68 ods. 1 ZP).

2. Na odvolanie žalobcu aj žalovanej Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 19. decembra 2017 sp. zn. 5 CoPr 5/2017 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny. Pokiaľ ide o žalovanou uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a/ CSP, ten spočíval podľa jej názoru v tom, že neboli splnené procesné podmienky, ktorými sú také vlastnosti súdu a subjektov civilného konania, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ súdneho konania, vyplývajúci zo základných ustanovení Civilného sporového poriadku. Právna teória rozdeľuje procesné podmienky a/ na strane súdu (právomoc a príslušnosť); b/ na strane strán sporu (procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, povinnosť zastúpenia...); c/ vecné procesné podmienky (existencia žaloby, splnenie poplatkovej povinnosti); d/ negatívne procesné podmienky (prekážky rei iudicatae, litispendencie). Na procesné podmienky konania súd prihliada kedykoľvek počas konania. Žalovaná nespĺnenie procesných podmienok videla v tom, že žalobca sa v konaní domáhal vyslovenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru daného mu jeho zamestnávateľom spoločnosťou NESS KDC, s.r.o. a súd v písomnom vyhotovení rozsudku uvádza v záhlaví ako žalovanú stranu konania spoločnosť NESS KE, s.r.o., Moldavská cesta 10/B, 040 11 Košice - Juh, IČO: 48 325 830. Žalovaná tvrdí, že univerzálnym právny nástupcom po zrušenej spoločnosti sa tak stala spoločnosť NESS Slovensko, že v uvedenom zmysle trpí rozsudok zásadnými vadami, nakoľko sa v žiadnom bode svojho odôvodnenia nevysporiadal s právnymi skutočnosťami predaja podniku a zrušenia spoločnosti NESS KDC, t. j. strany konania, že v konaní nemohli byť naplnené procesné podmienky pre zmenu strany konania. Mala za to, že ustanovenie § 61 CSP vymedzuje základný právny rámec, pokiaľ je subjekt spôsobilý byť stranou konania. V prípade právnickej osoby, táto stráca spôsobilosť na práva a povinnosti svojím zánikom. Z uvedeného je zrejmé, že najneskôr k 15. januáru 2016 stratil NESS KDC svoju procesnú subjektivitu. Vzhľadom na túto skutočnosť nemohol byť NESS KDC počnúc 15. januárom 2016 stranou konania. V prípade procesnej subjektivity sa jedná o tzv. procesnú podmienku. Procesnou podmienkou sa rozumie určitá procesná danosť, ktorá musí existovať, aby súd vo veci mohol konať a rozhodnúť. Procesná subjektivita pritom predstavuje procesnú podmienku sporovej strany, na ktorú musí súd prihliadať z úradnej povinnosti počas celého konania. V prípade absencie procesnej subjektivity, tak súd nemôže so stranou konať a je povinný postupovať v súlade s postupmi vymedzenými CSP. Odvolací súd poukázal na zistený skutkový stav, z ktorého je zrejmé, že žalobca mal uzatvorenú pracovnú zmluvu so spoločnosťou NESS Slovakia, s.r.o., so sídlom Na Hrebienku 31, Bratislava, IČO: 31 344 437 (č. 1. 14). Podľa Výpisu z obchodného registra Okresného súdu Košice I odd.: Sro, vl. č. 23318/V, pôvodné obchodné meno NESS Slovakia, s.r.o., bolo APP Slovakia, s.r.o. a od 7. novembra 2007 spoločnosť NESS Slovakia, s.r.o. zmenila obchodné meno NESS KDC s.r.o. Košice, Moldavská cesta 10/B, IČO: 31 344 437, tak ako je označená v žalobe žalovaná. Žaloba bola podaná 12. júla 2012 v čase, keď žalobcom označená žalovaná existovala a mala právnu subjektivitu a pasívnu legitimáciu. Spoločnosť NESS KDC s.r.o. Košice, Moldavská cesta 10/B, IČO: 31 344 437 (pôvodným obchodným menom APP Slovakia, s.r.o.) bola založená spoločenskou zmluvou z 3. decembra 1992, ktorej jediným spoločníkom bola spoločnosť NESS Slovensko a. s. (výpis z OR č. 1. 2 sp. zn. Sro 23318). V spoločnosti pôvodnej žalovanej nastali v priebehu vedeného konania zmeny spočívajúce v rozhodnutí jediného spoločníka spoločnosti NESS KDC, s.r.o. a NESS Slovensko a.s. v schválení Zmluvy o vklade podniku, predmetom ktorej bol vklad celého podniku v zmysle § 5 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“) do základného imania spoločnosti NESS KE, s.r.o., so sídlom Košice, Moldavská cesta 10/B, IČO: 48 325 830, ktorá bola uzavretá medzi spoločnosťou NESS KDC, s.r.o. ako vkladateľom a NESS KE, s.r.o. ako nadobúdateľom (č. 1. 199 sp. zn. Sro 23318). Z obsahu Zmluvy o vklade časti podniku (ďalej len zmluva) sa podľa bodu 1.1. zmluvy podnikom rozumie celý podnik vkladateľa NESS KDC, s. r.o. špecifikovaný v Prílohe č. 1 zmluvy, ktorý sa vkladá do základného imania nadobúdateľa (NESS KE, s.r.o.). Pod pojmom zamestnanci sa podľa bodu 1.1. zmluvy rozumejú všetci zamestnanci prináležiaci NESS KDC, s.r.o., špecifikovaní v Prílohe č. 1 zmluvy. Odvolací súd dospel k záveru, že v súlade s § 28 Zákonníka práce v nadväznosti na § 31 Zákonníka práce došlo k prevodu práv a povinností z

pracovnoprávných vzťahov ku všetkým zamestnancom. Skutočnosť, že žalobca nie je uvedený v zozname prevedených zamestnancov nemôže byť na ujmu žalobcovi. V tejto súvislosti uviedol, že v čase vedenia súdneho sporu žalobca neprestal byť zamestnancom zamestnávateľa NESS KDC, s.r.o., až do jeho právoplatného skončenia. Záverom zhrnul, že tým, že sa súd nestotožnil so samostatným uznesením o vstupe spoločnosti NESS KE, s.r.o. na miesto pôvodného žalovanej, postihol konanie inou vadou, ktorá však vzhľadom na konečné rozhodnutie nemala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Preto, ak súd prvej inštancie považoval za žalovanú spoločnosť NESS KE, s.r.o., na základe právnej skutočnosti, ktorou bola zmluva o vklade podniku z 24. septembra 2015 s účinnosťou od 1. októbra 2015, ktorej sa týkali práva a povinnosti, o ktorých sa v spore konalo postupoval správne, pretože spoločnosť NESS KE, s.r.o., ktorú súd považoval za žalovanú, pasívne legitimovaná v spore bola. Odvolací súd dospel aj k záveru, že žiadneho porušenia sa súd prvej inštancie nedopustil ani tým, že nekonal so spoločnosťou NESS Slovensko a.s., so sídlom Bratislava, Galvaniho 15/C, IČO: 00 603 783, pretože na túto spoločnosť neprešli práva a povinnosti, ktoré sa týkajú predmetu sporu, a teda žiadna strana sporu nebola ukrátená na svojich procesných právach a povinnostiach. Ak by súd aj konal so spoločnosťou NESS Slovensko a.s., so sídlom Bratislava Galvaniho 15/C, IČO: 00 603 783, táto nemala pasívnu legitimáciu v konaní a vo vzťahu k nej by žaloba musela byť zamietnutá. Súd prvej inštancie tiež správne postupoval, ak rozhodol meritórne len vo vzťahu týkajúceho sa žalovanej a na výrok týkajúci sa spoločnosti NESS Slovensko a.s. neprihliadal, keďže sa netýkal žiadnej strany sporu. Odvolací súd sa inak stotožnil v celom rozsahu s názorom súdu prvej inštancie.

3. Proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, podala dovolanie žalovaná, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. b/ CSP z dôvodu, že ten, kto v konaní vystupoval ako strana (žalovaná), nemal procesnú subjektivitu. Namietala, že súd prvej inštancie v písomnom vyhotovení svojho rozsudku uvádza v záhlaví ako žalovanú stranu konania spoločnosť NESS KE, s.r.o., so sídlom Moldavská cesta 10/B, 040 11 Košice - juh, IČO: 48 325 830 (ďalej len „NESS KE“). Ako je však zrejmé zo žalobného návrhu uplatneného žalobcom, ten sa v konaní domáhal vyslovenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru daného mu jeho zamestnávateľom spoločnosťou NESS KDC, s.r.o., naposledy so sídlom Moldavská cesta 10/B, 040 11 Košice - Juh, IČO: 31 344 437 (ďalej len „NESS KDC“). Rovnako aj odvolací súd vo svojom rozsudku uvádza v záhlaví ako žalovanú stranu konania spoločnosť NESS KE bez toho, aby sa vysporiadal s argumentáciou žalovanej k tejto otázke, ktorá bola podrobne odôvodnená v odvolaní žalovanej voči rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd tak na jednej strane konštatuje, že súd prvej inštancie úmyselne konal so stranou, ktorá ani nie je stranou konania, nakoľko súd prvej inštancie o jej vstupe do konania, a tým ani o jej účastníctve v tomto konaní, nikdy nerozhodol, a na strane druhej nepovažuje odvolací súd takéto pochybenie súdu prvej inštancie za takú vadu konania, ktorá by mala mať vplyv na rozhodnutie súdu prvej inštancie. Odvolací súd ani žiadnym spôsobom neodôvodnil, prečo nepovažuje konanie súdu prvej inštancie s osobou, ktorá sa nikdy nestala stranou konania, za vadu konania, ktorá by odôvodňovala zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľka má za to, že už toto pochybenie odvolacieho súdu je dostatočným podkladom na zrušenie, resp. zmenu rozsudku odvolacieho súdu, nakoľko tento, rovnako ako súd prvej inštancie, nesprávne posúdil otázku účastníctva v konaní, a rovnako, ako súd prvej inštancie, konal s osobou, ktorá nemala v tomto konaní žiadnu procesnú subjektivitu, nakoľko sa nikdy stranou tohto konania nestala. Má za to, že najneskôr ku dňu 15. januára 2016 žalovaná strana - NESS KDC - zanikla s právnym nástupcom, ktorým sa stala spoločnosť NESS Slovensko, a.s., so sídlom Galvaniho 15/C, 821 04 Bratislava, IČO: 00 603 783, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I oddiel Sa, vložka číslo: 89/B (ďalej len „NESS Slovensko“). Pri zlúčení dochádza k univerzálnej sukcesii do práv a povinností zanikajúcej spoločnosti, keďže na nástupnícku spoločnosť prechádzajú všetky práva a povinnosti, univerzálnym právnym nástupcom po zrušenej spoločnosti sa tak stala spoločnosť NESS Slovensko. Žalobca dňa 29. novembra 2016 navrhol súdu prvej inštancie zmenu žaloby, pričom z obsahu je zrejmé, že ani sám žalobca nemal vysporiadanú a ustálenú otázku účastníctva konania. Vzhľadom na uvedené, takto v konaní nemohli byť naplnené procesné podmienky pre zmenu strany konania. Podľa názoru dovolateľky je zrejmé, že najneskôr ku dňu 15. januára 2016 stratil NESS KDC svoju procesnú subjektivitu, vzhľadom na čo nemohla byť NESS KDC týmto dňom stranou konania. V prípade procesnej subjektivity sa jedná o tzv. procesnú podmienku. Dovolateľka poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 87/2010, podľa ktorého „ak súd nepokračoval v konaní

s právnym nástupcom zaniknutej právnickej osoby, odňal možnosť konať pred súdom“. Navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmeniť a žalobu zamietnuť.

4. Žalobca navrhol dovolanie žalovanej ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolačný súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 109/2018, 2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017].

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 18/2018, 3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 8 Cdo 99/2017).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprisnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 209/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017).

9. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Žalovaná vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. b/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu.

11. Podmienkou, aby niekto mohol byť stranou v civilnom procese je, že musí byť na to spôsobilý. Spôsobilosťou byť stranou v konaní znamená spôsobilosť subjektu mať procesné práva a povinnosti. Ide teda o procesnú subjektivitu. Civilný sporový poriadok v § 61 stanovuje, že procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Odkazuje teda na hmotné právo. Vo všetkých civilných sporových konaniach majú procesnú subjektivitu tí, ktorí majú všeobecnú spôsobilosť mať práva a povinnosti podľa hmotného práva, teda všeobecnú hmotnoprávnu subjektivitu.

12. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti u právnických osôb vyplýva z § 18 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“).

13. Podstatou dovolacej argumentácie žalovanej je námietka, že súdy oboch inštancií konali a rozhodli o spoločnosti NESS KE ako o žalovanej, ktorá sa nikdy nestala stranou v konaní (žalovanou) z dôvodu, že sa súdy procesne nevysporiadali so zmenou účastníctva v konaní. Ďalej, že súdy nekonali so spoločnosťou NESS KDC, ktorá však stratila procesnú subjektivitu ku dňu 15.1.2016 a jej právnym nástupcom sa stala spoločnosť NESS Slovensko.

14. Pokiaľ dovolateľka vyvodzovala existenciu spomínanej vady (§ 420 písm. b/ CSP) z nedostatku jej pasívnej legitímácie v tomto konaní, dovolací súd pripomína, že podľa ustálenej súdnej praxe (porovnaj napr. R 34/1993, ale aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 5 Cdo 26/2010, 8 Cdo 168/2014) procesnú subjektivitu je treba dôsledne odlišovať od tzv. vecnej legitímácie účastníka (aktívnej či pasívnej), ktorá je z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. b/ CSP irelevantná. Nedostatok vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) môže totiž mať iba vecný dopad na výsledok sporu v podobe vydania meritórneho rozhodnutia. Argumentácia žalovanej je preto v tejto časti nesprávna, z objektívneho hľadiska nie je spôsobilá založiť namietanú vadu konania.

15. V prejednávanom prípade žalovaný subjekt NESS KE, rovnako ako aj subjekt NESS Slovensko v čase rozhodovania súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu existovali a aj v súčasnosti stále existujú, a teda majú procesnú subjektivitu.

16. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolateľka namieta, že žalovaná strana (teda dovolateľka sama) nebola vecne pasívne legitimovaná v danom spore, čo však predstavuje otázku právneho posúdenia veci odvolacím súdom, a to najmä ohľadom tej skutočnosti, či došlo v dôsledku uzavretia zmluvy o predaji podniku k prevodu práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov ku všetkým zamestnancom NESS KDC v roku 2015 v zmysle § 28 a § 31 Zákonníka práce na spoločnosť NESS KE, a z toho dôvodu uvedené práva už nemohli prejsť neskôr (v roku 2016) na spoločnosť NESS Slovensko ako právneho nástupcu NESS KDC. Otázka eventuálneho nesprávneho právneho posúdenia však nezakladá prípustnosť dovolania a dovolací dôvod podľa § 420 písm. b/ CSP.

17. Z týchto dôvodov najvyšší súd dovolanie žalovanej odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

18. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.